

پایش اتوماتیک توسعه شهر تبریز با استفاده از تصاویر ماهواره‌ای چندزمانه

آرمین مقیمی^{۱*} حمید عبادی^۲، وحید صادقی^۳

- ۱- دانشجوی کارشناسی ارشد فتوگرامتری، دانشکده نقشه برداری، دانشگاه صنعتی خواجه نصیر الدین طوسی
amoghimi@kntu.ac.ir
- ۲- دانشیار گروه فتوگرامتری و سنجش از دور، دانشکده نقشه برداری، دانشگاه صنعتی خواجه نصیر الدین طوسی
ebadi@kntu.ac.ir
- ۳- دانشجوی دکتری فتوگرامتری، دانشکده نقشه برداری، دانشگاه صنعتی خواجه نصیر الدین طوسی
vahid.sadeghi.1985@gmail.com

چکیده

امروزه شهرها با رشدی قابل توجه در حال گسترش و توسعه هستند، به طوری که فرایند توسعه شهرها در حال حاضر یکی از مهمترین موضوعات پیش روی پژوهشگران مسائل شهری و متخصصین سنجش از دور و فتوگرامتری است. در پژوهش حاضر چارچوبی برای تهیه نقشه از رشد و گسترش شهر و تغییرات شهری، شهر تبریز با استفاده از روش اتوماتیک حد آستانه‌گذاری^۱ که از اطلاعات طیفی و اطلاعات طیفی و مکانی استفاده می‌کند، با هدف تحلیل فرآیندهای رشد و گسترش شهر تبریز فراهم شده است. نتایج نشان می‌دهد که زمانی که از اطلاعات طیفی و مکانی استفاده می‌شود نسبت به حالتی که تنها از روش طیفی استفاده می‌شود، به دقت بهتری در تشخیص رشد و توسعه شهر تبریز می‌رسیم. در این مقاله با استفاده از تصاویر چندزمانه ماهواره‌ای لندست^۲ و با استفاده از تکنیک‌های پردازش تصاویر ماهواره‌ای، توسعه شهری در مقطع زمانی ۱۳۶۸ تا ۱۳۸۹ را با تاکید بر گسترش فضای شهر تبریز مورد ارزیابی قرار گرفت.

واژه‌های کلیدی: حد آستانه‌گذاری ، اطلاعات طیفی و مکانی، توسعه شهری، شهر تبریز

۱- مقدمه

شهرها از نظر بیولوژیک در استفاده از منابع حیاتی همچون هوای آب و غذا، در متابولیسم شهری همچون انگل عمل می‌کنند . هرچه شهر بزرگ‌تر باشد از اطراف خود بیشتر طلب می‌کند و بدین ترتیب خطر تخریب محیط زیست افزایش می‌یابد [7]. شکل شهر به عنوان الگوی توسعه فضایی فعالیت‌های انسان در برخه خاصی از زمان تعریف می‌شود. و به دو الگوی اصلی (که از اوآخر قرن بیستم به عنوان آلتراکتیوها رقیب عمل کرده‌اند) : پراکندگی شهری (تراکم کم و توسعه شهری) و

¹ Thersholding

² Landsat